



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Sect V. De duobus erroneis Consectariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

*Hanc doctrinam scrupulis occasionem
non præbere.*

Procedo, Willelme: statim initio profunda-
mentis status, neutram partem tutam, aut se-
curam esse; * neillam quidem, quæ probabilior est,
tota illi videatur: quia sola vera securus est. At nescio
quid sit: igitur utra sit bona, & a peccato im-
munis, nescio; igitur inde anxius, perplexus & du-
bitans resto; quis hoc neget? igitur cum dubia con-
silia optori; igitur pecco, quoties lumen certæ
veritatis mihi non affulget. Cuncta hæc ultra fateris,
Willelme tacite, immo satis expressè. vis enim a viro
pij salubrem illarum opinionum, quæ Casuista
periculosæ reputant, certò cognosci, idque *unctione*,
gratia, & *spiritu sancto docente*. Ad tuam illam arcem
mentis introitus latus confugis. Si verò ambigat, &
taceat vni illi ppi, convertat se ad Patrem lumi-
nosum, iniquis quidat omnibus affluenter. Redè mo-
ventur hæc Casuista negant. Consulat viros pios
et doctores: quos verò tandem? Jansenistas, Ar-
minios, Gregorios Portus regalis. At si dubitet,
non sunt pii, docti, tui, veri Catholici, alios
non habet, non debet? Consulat, inquires; sed
non possunt, non Casuista, nempe non sunt illi vi-
bi *liberi & pii*. Quando litem habes, mi homo, quem,
ambigis, consulis? Medicumne, an Jurisperitum?
hinc illi fallor: nam in sua cuique arte perito cre-
dendum est in rebus moralibus, & casibus conscientie,
quod difficultatis sentias, quem consules
periculosus, inquires, modò non Jesuitam, aut Ca-
tholicum sit, ut, modò non peritum. Quod denique
de tanto illi tremore Sanctorum subnebis, reverè
miror: est enim, quòd homo Deum timeat, &
necesse illi videri: inter hostes vivit, cur non ti-
meat? domi & foris inimicos habet, de quo jam
dixi. At dubium exequiat, necesse est, ut hic &
tandem agat: quisquis enim dubitat, ne actio
sua sit objectum, ut ajunt, mala fit; haud dubie
peccata, si bene elicet. Hæc tamen gluteis, Willelme,
Casuista, & alios trepidare vis, ubi non est timen-
dum; audax verò & intrepidus prodixi, cum te
non continere deberet.

Page 93.

SECTIO V.

Deduobus erroneis confectariis.

§. I.

Primum refellitur.

Caluisse, inquit, docent, ex opinione probabili, quam quis falsam putet, eidem licere dare confilium, ut Layman, Valquez, Sanchez; quod line absurdum, nefandum, & impium est. * Si reses, non absurdum, & impium videri, cum absurdum & heterodoxis hominibus multa impia & absurda dantur, quae tamen rationi consentanea, & sanissime conitari, utcumque tolerari posses; sed quod esse, impudenter clames, quis, amabo, ferat? sed amicos & foderatos vestros imitatis, qui absurdum

*Pg. 94, 95, 96.

putant, Corpus Christi re ipsa in Sacramento Eucharistiae esse; & impium, Sanctos colere, vereri sacras Imagines. At quæ sit, si aliqua D. Thoma sententia alicui falsa videatur, saltem ita sibi persuaideat, quantumvis temerè, ut voles, nihil moror; an quid alteri, à quo hac de re confulitur, indicare poterit, immò debet, se quidem talem opinionem falsam reputare, nec sibi fas esse eam sequi, eandem tamen à S. Thoma doceri, ut probabilem; ac proinde talem esse, quam tutò sequi possit, tanta nixu auctoritate, quisquis eam certò falsam non reputat. Quid, quæso, in hac doctrina blasphemum? quid impium?

Quod autem Vafques nolit, ut quifquam obliget
confutentem ad refutationem, vel aliud fimile, jux-
ta probabilem fententiam alterius Doctoris, quam
falſam ipſe reputet; vox præterea non eſt hominis,
communiffima vita chriſtiane principia penitus ignorantis.
Tibi facile credent mortalium ignorantiffimi: nun-
quam tamen vel ipſi tyrones in Theologia ſibi un-
quam perſuadebunt, Vafques eſſe hominẽ ignoran-
tiſſimum. Laudati a laudato viro bonum eſt: ab im-
pio, heterodoxo, hoſte acerrimo vituperari etiam
laus eſt. Sed quæro te, quo jure juxta ſententiam al-
terius, quam falſam reputas, quæque ad ſummum
probabilis eſt, obligabis proximum tuum ad graviſ-
ſimum illud incommodum irem ac tei. Non vultis
Jeſuitas conſuli, ne veſtros errores, hæreſes, blaſphe-
mias, contumaciam & malas artes, conſulentiſus ap-
pænt: moralia prætextiſtis, ut Janſeniana dogmata
obtentuillo defendat̃is & propagetis. Quod demum
Sanchez auctor ſit, ut iniqui juxta opinionem proba-
bilem conſulenti reſpondent, in ſcriptis præſertim,
ſignificant oppoſitam etiam probabilẽ eſſe; pruden-
ter, ac ſincere factum, ſapientiſſimi quique reputa-
bunt. Cur ergo fugillas? Vis dicam? quia non capis?
quia Thomam Sanchez, virum fanẽ de Theologia
Moralibene-meritum carpere voluiſti. Vide, ne ali-
quis reponat hoc tritum: *Sus Minervam.*

* Pag. 97.

§. II.

Secundus error refellitur.

Convis licere plures Casuistas consulere, æquum non putas, nisi ad hoc, ut, quod probabilius est, cognoscat & sequatur. * Tuis verbis dimetro, nisi probes id, quod astruis. Nec enim teneret quisquam ad probabilius, modò oppositò probabile esse constet. Judicem excipio, cui Resp. vel Princeps id muneris ea lege committit, ut ex probabiliore sententiam ferat; item ministros Sacramentorum, à quibus probabilem materiam aut formam adhiberi, non vult Ecclesia, quando scilicet certa suppetit; item Medicum, qui, certà medicinà rejectà, probabile adhibere non debet. Igitur, si aliquis minis probabilem opinionem sequi potest, non video, cur à Doctoribus eam discere non possit; nec enim agitur cupiditate, sed desiderio fugiendi peccatum ducitur, v. g. vult quis ex pecunia justum lucrum percipere: quid nì à Doctoribus modos illos inquirat, quibus justum lucrum percipi potest? Vult quis dimittere beneficium, at retentà pensione; aut illud cum alio permutare: quid nì à Casuistis, Theologis, Canonistis modum resciat, quo id rectè, licetè, & exclusà simonià fiat: sic ego tuo argumento utor: licet sequi minis probabilem sententiam, licet igitur inquirere, Sic enim rationaris: non licet amplecti minis probabilem, & mi-

* Pag. 28.

Vu 4

nùs

nus tutam, igitur nec indagare: sed falsum est antecedens: nec, ut dicis, * dubia conscientia remanet, cum addit iudicium practicum certum de honestate actus. Si certum igitur omne dubium excludit. Restat unum, cuius te moneam: semper enim minus probabilem opinionem pro minus tuta accipere videris; cum tamen sæpe accadat, ut minus probabilis sit magis tuta: v. g. est minus probabile, immo improbabile, contritionem ad Sacramentum Pœnitentiæ necessariam esse; quis autem neget, tutius esse, adhibere contritionem? est minus probabile matutinas horas Sacrificio Missæ necessariò præmittendas esse; quis neget tutius esse, est minus probabile quampiam admissio peccato, illiciti teneri ad Confessionem, quis autem non videt tutius esse tutius inquam, non ad peccatum excludendum, quod æquè utraque pars excludit, sed ad maiorem perfectionem, ad quam non tenemur, actioni conciliandam. Cuncta hæc distinguere debueras, mi homo; sed distinctionis & perspicuitatis impatiens, omnia confundere maluisti, ut sub illis tenebris lateres, & simplicioribus longè facilius imponeres.

Quis demum Jesuita, ut temerè affingis, * unquam negavit, diligentiam adhibendam esse, vel solus ad Deum precibus, vel consultis piis, doctisque hominibus, ad Dei voluntatem cognoscendam, & cælestis lumen implorandum? Doctis inquam & piis, non tamen Portus-regalis iniquis, quos reverà nec pios, nec doctos esse, omnes Catholici sciunt: nec enim pietas, & vera doctrina cum errore consentiunt. Quod boni & religiosi viri Casuistis parum, ut dicis, utantur, experientia repugnat. Nam religiosa conscientia homines alios sæpe consulunt, ne vel minimam peccati labem contrahant. Sed consilia præceptis probe distinguenda. Utinam omnes consilia sequerentur! hæc sunt, crede mihi, Jesuitarum vota: sed quod Christus non præcepit, præcipere ipsi minime possunt. Hic porro Concionatorem agis, & satis pueriliter declamas: eos, qui Casuistas consulunt, * ineptè Balaamo comparas, intentas iram Dei, maledictionem comminaris, eò quod magistros prurientes auribus sibi concervent. Sed vide, ne in vestros Magistros hæc probe quadrent, qui ad eò tersum & exquisitum styli nitorem impensè hæctenus & operosè affectarunt, ut hoc melle, Janseniani venenum erroris, præsertim apud imperitos condirent.

* Pag. 99.

* Pag. 99.

* Pag. 100.

SECTIO VI.

De Casuistarum auctoritate.

Extractas, quæ jam supra de probabili opinione, ad nauseam congesti: * nullum Doctorum numerum vis sufficere, ad probabilitatem opinionibus conciliandam, per locum scilicet, ut ajuor, extrinsecum. Times Jansenium vestrum obrui à maxima illa Doctorum turba, qui ejus errores cum Ecclesia damnarunt: hinc illorum auctoritatem elevas. Sed apud Catholicos maximi semper ponderis fuit; nullius verò apud heterodoxos. Eo ipso quod quis aliquam opinionem probabilem censet, statim vis ipsi fieri probabilem. In hoc sæpe ac sapius hallucinaris; cum aliud sit esse probabilem, & aliud talem videri. Si forsitan error probabilis vobis videtur, qui tamen probabilis non est: neque vos excusat,

* Pag. 101.

cum per crassam & voluntariam ignorantiam omnino delinquis. Quod aliqua opinio nonnullis omnino probabilis, quæ Scripturæ & manifestæ rationi repugnet; apud vos non deerit exempla: apud Catholicos non invenies. Licet enim aliqua improbabili nifestæ rationi, aut Scripturæ tam perspicue, ut aliorum, non repugnant. Aliquo exemplo dictis, sed maledictis, fidem facere debueras. Addis unius Ecclesiæ auctoritatem movere. Rectè: medicæ cura respiciatur eam rejicis, & pessumdas? movet Ecclesiæ auctoritas ad certam? Doctorum verò ad probabilem deus enim agit Augustinus, quæ quis credere, vel non credere debet; nec unquam negavit Augustinus, quod Doctorum auctoritas maximi aliquo in momento Persuadens deinde aliquos auctores, quos insinuat insinuas. * De Thoma Sanchez, ut alios omittam, quibus aliquando caninae rux maledicentiae dolos, dicere aulam, ad instar aquilæ esse, cui noxas, vespertilioes, & ferales Portus-regalis bubones nemo sanè, opinor, nisi mortalium stultissimus compararet.

Immo, quod longè gravius est, opinionem aliam eo ipso suspectam esse dicis, quo à Casuistis docetur: quas subinde Baunio & Escobario calumnias affingis, multi Apologistæ diluerunt: de his tamen infra. non per inanem quandam ostentationem, tibi scribam plaudens; vis Casuistas, Theologos, Jesuitas deventisse, ut doctis simul & indoctis horrenti sint. Sic eleganter tua vota exprobris: quod enim ad rem ipsam attinet, eodem prorsus modo, quo ante Catholici eos consulunt, adeuntque, ac se illis, in iis, quæ ad Deum spectant, regendos tradunt: nec exhorrant solitudine, quam exaggeras. * Vestrum quidem, vel potius cacodæmonis consilium fuit, qui velis, aliorumque fœderatorum operâ usus est; ut Jesu à suis erga fideles piis muneribus removeret: sed tu pro votis non succedis: est, qui videt, & iudicat. Exemuerunt gentes, & populi meditati sunt mania, sed Dominus de celo profudit, & conturbavit eos.

Nequid demum ad contumeliam desideretur, constanter asseveras, in dubiis moralibus, muliercularum iudicium, Casuistarum, non parvum aliquot, sed ferè omnium (nam plerisque de iudicio anteponendum esse. In hoc sanè tuum plerique iudicium desiderabunt: nec deerit forè, qui dicat, te infano muliercularum amore teneri, quas Theologos Catholicis anteponis. Desperatam haud dubiè causam agis, pro qua ad muliercularum tribunal appellas. Hæreticis quoque idem mos fuit: nullus enim sectari * unquam exstitit, sine consorte alterius sectæ. Rem etiam indoctorum iudicio committis: at indoctos & suspectos recuso iudices, quia scilicet tui similes. Viginti demum Casuistis, immò centum & mille, vel unum pium & eruditum Parochum opponas. Unum inquam, ex illa celebri ogdoade. Tum agitur ne factò, omnem Germaniæ, Galliæ, Hispaniæ, Belgii populum oppræis. Expunge, amabo te, Hispaniam, nec enim populum in ea reformatum invenies, qui Janseniana dogmata probet: in aliis regionibus, quas appellasti, multos invenies, qui vestre fidei non addicti sunt. Vobis enim cum Lutheranis & Calvinistis, cum Carolo Molinæo, & Samuele Martino bene convenit. Italiam prudens omisit, quæ nihil nisi fulmina vobis hæctenus eudere visa est.

Subnectis, nihil ex eo auctoritatis Casuistis accedere, quod ingentia volumina confecerint, parum

* Pag. 101.

* Pag. 102.